

HLZ – Hrvatsko društvo za hitnu medicinu od osnutka do danas

CMA – Croatian Society for Emergency Medicine from its Foundation to Present

Prof. prim. dr. sc. Višnja Neseck Adam, dr. med.^{1,2}

Predsjednica Hrvatskog društva za hitnu medicinu Hrvatskog liječničkog zbora

¹Klinička bolnica „Sveti Duh“, Objedinjeni hitni bolnički prijam, Klinika za anesteziologiju, reanimatologiju i intenzivno liječenje, Zagreb, Hrvatska

²Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek, Osijek, Hrvatska

OSNIVANJE HRVATSKOG DRUŠTVA ZA HITNU MEDICINU

Hrvatsko društvo za hitnu medicinu jedno je od najstarijih društava Hrvatskog liječničkog zbora, osnovano kao rezultat inicijative pokrenute na „Stručnim danima Stanice za hitnu medicinsku pomoć Zagreb“ u listopadu 1989. godine. Više od 200 nazočnih liječnika podržalo je osnivanje Sekcije za hitnu medicinu. Početkom 1990. godine, uz potpis 50 liječnika Stanice za hitnu medicinsku pomoć Zagreb, formalno je započeo proces osnivanja Sekcije, a 21. svibnja iste godine Glavni odbor Hrvatskog liječničkog zbora odobrio je njezino osnivanje (Slika 1).

Sekcija je proizašla iz dugogodišnje želje i potrebe liječnika koji su se bavili hitnom medicinom za unaprjeđenjem struke, uz očekivanje da će osnivanjem Sekcije ova grana medicine dobiti zasluženo mjesto. Jedan od primarnih zadataka Sekcije bio je pokretanje postupka priznavanja specijalizacije iz hitne medicine, koja je u Hrvatskoj bila potisnuta na marginu, iako je u drugim državama takva specijalizacija već odavno postojala. Dvije godine kasnije, 5. studenoga 1992. na izbornoj skupštini Sekcija za hitnu medicinu postala je Hrvatsko društvo za hitnu medicinu (HLZ-HDHM).

Godine 2022. HLZ-HDHM obilježilo je 30 godina kontinuiranog rada na unaprjeđenju hitne medicinske službe u Hrvatskoj. U povodu ove značajne godišnjice Društvo je izdalo monografiju¹ koja dokumentira njegov razvoj, postignuća i doprinos hitnoj medicini tijekom tri desetljeća. Od samog osnutka, Društvo je težilo unaprjeđenju kvalitete hitne medicinske skrbi u Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na uspostavljanje specijalizacije iz hitne medicine. Zbrinjavanje hitnih bolesnika jedan je od najzahtjevnijih zadataka u medicini, koji su godinama obavljali liječnici bez specijalizacije u izvanbolničkim uvjetima te specijalisti raznih područja u bolničkim uvjetima, a koji zahtijeva integrirano znanje, brzo i učinkovito djelovanje te vladanje brojnim kliničkim vještinama iz različitih specijalnosti poput kirurgije, interne medicine i anesteziologije.

Specijalizacija u hitnoj medicini omogućuje sveobuhvatniji pristup kritičnim bolesnicima, značajno unaprjeđujući kvalitetu zbrinjavanja. Ona zahtijeva brzo djelovanje i razumijevanje patofiziologije raznih medicinskih stanja te

<http://hrcak.srce.hr/medicina>

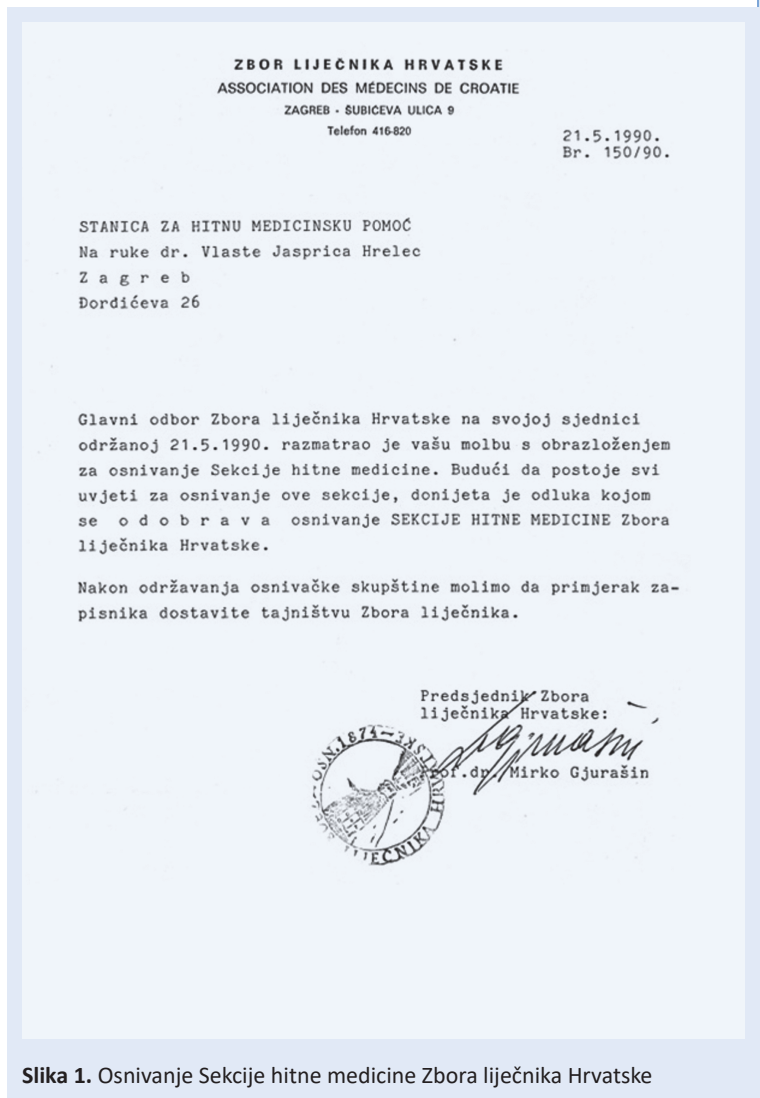
sposobnost donošenja brzih odluka. Hitna medicina nije samo popis hitnih stanja, ona je zasebna medicinska disciplina s vlastitom metodologijom i jedinstvenim pristupom dijagnostici i liječenju hitnih bolesnika. Složenost patofizioloških procesa u hitnim stanjima zahtijeva sveobuhvatno razumijevanje i integraciju različitih medicinskih disciplina kako bi se osiguralo učinkovito zbrinjavanje hitnih bolesnika, čime specijalizacija postaje ključna za daljnji napredak u zbrinjavanju hitnih bolesnika na svim razinama djelatnosti hitne medicine.

Nakon niza godina upornog nastojanja da se pokrene specijalizacija iz hitne medicine, prvi pozitivni pomaci dogodili su se objavom dokumenta „Nacionalna strategija razvitka zdravstva 2006. – 2011.“ (NN, br. 72/06), u kojem je specijalizacija iz hitne medicine navedena kao samostalna specijalizacija. U konačnici, na temelju članka 139. stavka 2. i članka 140. stavka 6. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“ br. 150/08), ministar zdravstva i socijalne skrbi donio je Pravilnik o specijalističkom usavršavanju doktora medicine, u kojem je propisan program specijalizacije iz hitne medicine („Narodne novine“ br. 111/09). Službeno provođenje specijalističkog usavršavanja započelo je 2011. godine.

EDUKACIJA

Svjesni da je jedan od temelja kvalitete u medicini odgovarajuća edukacija, HLZ-HDHM je usmjerio značajan dio svojih aktivnosti na organizaciju kongresa i brojnih tečajeva trajnog usavršavanja. U ožujku 2004. godine u Karlovcu je održan prvi poslijediplomski tečaj pod nazivom „Održavanje dišnog puta i mehanička ventilacija u izvanbolničkim uvjetima“. Ovaj je tečaj organiziran u suradnji s Katedrom za anesteziologiju i reanimatologiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu.

Godine 2014. pokrenuta je Škola hitne medicine koja se održava u petogodišnjem ciklusu kroz dvodnevne poslijediplomske tečajeve stalnog medicinskog usavršavanja I. kategorije. Do sada su završena dva ciklusa, a treći je trenutno u tijeku. Svaki modul ovih tečajeva popraćen je priručnikom, što dodatno pomaže u obrazovanju i osposobljavanju liječnika uključenih u rad hitne službe (Slika 2).

Slika 1. Osnivanje Sekcije hitne medicine Zbora liječnika Hrvatske

Osim navedenih tečajeva, održani su i brojni drugi programi kako bi se zadovoljili zahtjevi struke i pratili najnoviji razvojni pravci i potrebe u području hitne medicine. Ovi tečajevi obuhvaćaju širok spektar tema i prilagođeni su različitim razinama stručnosti, osiguravajući tako kontinuirano profesionalno usavršavanje svih liječnika uključenih u rad hitne medicinske službe.

Organizacija ovih edukacijskih aktivnosti omogućuje medicinskim djelatnicima da se kontinuirano usavršavaju i budu upoznati s najnovijim dostignućima i kliničkim praksama u hitnoj medicini, što je ključno za pružanje visokokvalitetne skrbi bolesnicima. Edukacija kroz ove tečajeve ne samo da poboljšava individualne kompetencije već također pridonosi kvalitetnijem pružanju hitne medicinske skrbi i općem unaprjeđenju zdravstvenog sustava.

Slika 2. Škola hitne medicine – poslijediplomski tečaj trajne medicinske izobrazbe (5 modula)

SMJERNICE

Nastavljajući s ciljem unaprjeđenja kvalitete u svim aspektima djelovanja Društva, a kako bismo osigurali visoke standarde stručnosti i znanstvene izvrsnosti, jedan od dugo planiranih zadataka bio je objavljivanje smjernica za zbrinjavanje bolesnika na razini hitne medicinske službe.

Glavni je cilj ovih smjernica osigurati dosljednu i visokokvalitetnu skrb za bolesnike u hitnim stanjima, smanjujući varijabilnost u kliničkoj praksi i poboljšavajući ishode liječenja. Ova inicijativa

nije samo odgovor na trenutne izazove u zdravstvu, već je rezultat dugotrajnog planiranja i strateškog usmjerenja prema unaprjeđenju hitne medicinske skrbi. Smjernice su kreirane s ciljem da budu praktične i lako primjenjive u svakodnevnom radu. One obuhvaćaju najnovije znanstvene spoznaje i najbolje kliničke prakse, čime se omogućava hitnim službama da pružaju vrhunsku skrb temeljenu na medicinskim spoznajama. Također, ove smjernice služe kao referentni okvir za kontinuirano obrazovanje i usavršavanje medicinskih djelatnika, potičući ih na usvajanje najnovijih

metoda i tehnologija u hitnoj medicini. U izradi smjernica sudjelovala su brojna društva Hrvatskog liječničkog zbora kao što su Hrvatsko društvo za intenzivnu medicinu, Hrvatsko društvo za digestivnu kirurgiju, Hrvatsko društvo za alergologiju i kliničku imunologiju, Hrvatsko pulmološko društvo, Hrvatsko torakalno društvo, Hrvatsko kardiološko društvo, Hrvatsko društvo za pomorsku, podvodnu i hiperbaričnu medicinu te Hrvatska udruga za edukaciju i promicanje zbrinjavanja perioperacijskih krvarenja i poremećaja zgrušavanja. Objavljivanje ovih smjernica predstavlja značajan korak u standardizaciji postupaka u hitnoj medicinskoj službi, što ne samo da poboljšava kvalitetu skrbi za bolesnike već također povećava povjerenje javnosti u rad hitne službe. Naš cilj je da ove smjernice postanu temelj svakodnevnog rada u hitnim medicinskim službama, omogućujući dosljedno visok standard skrbi i pridonoseći općem poboljšanju ishoda za sve hitne bolesnike.

ZAKLJUČAK

Hrvatsko društvo za hitnu medicinu Hrvatskog liječničkog zbora važan je čimbenik u trajnom profesionalnom i stručnom razvoju struke na svim područjima djelovanja liječnika hitne medicine, kroz organizaciju i poticanje stručnog, znanstvenog, nastavnog i istraživačkog rada. Posebnu važnost ima objavljivanje smjernice koje pružaju jasne i stručne upute za zbrinjavanje bolesnika u hitnim situacijama, osiguravajući dosljednost i visoke standarde skrbi. Ove smjernice, temeljene na najnovijim znanstvenim spoznajama, igraju važnu ulogu u smanjenju varijabilnosti u kliničkoj praksi i poboljšanju ishoda liječenja hitnih bolesnika.

LITERATURA

1. Nesek Adam Višnja, Bošan Klilibarda Ingrid. HLZ – Hrvatsko društvo za hitnu medicinu – od osnutka do danas. Zagreb: Medicinska naklada, 2021.